

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, vradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovino“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovino“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (tikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečne 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Nainovejša poročila.

Beograd, 18. septembra. (Izvirno.) Nekateri listi napovedujejo izbruh nove vladne krize ter navajajo tudi vzrok: pooblastilni zakon. Vest je netočna. Pooblastilni zakon je izdelal minister Marković, vse stranke, ki so zastopane v vladi, izvzemši radikale, pa so ga odklonile. Tudi med radikali so se v ostalem pojavili kritični glasovi. Cela zadeva je torej osebni neuspeh ministra Markovića. Vlada je tudi že sklenila, da Markovićev predlog revidira ter se prilagodi stališču, ki ga zavzemajo parlamentarni klubi. Demokratska zajednica je precej natančno precizirala omejitve, v katerih okviru bi bila pripravljena odobriti tak pooblastilni zakon. Generalno pooblastilo vladi je izključeno in vest nekega zagrebškega lista o „izročitvi zakonodajne moči vladi“ je plod bujne fantazije. Tudi vprašanje poslovnika za ustavotvorno skupščino ni kritično. Gospod Marković je sicer prinesel v parlamentarni odbor projekt gosp. Protiča, izdelan za časa Protič-Korošičeve vlade, ki je poln reakcionarnih in absolutističnih nezmislov in je bil v parlamentarnem odboru z vso odločnostjo odklonjen, toda pokazalo se je, da sedanja vlada sploh nima ničesar opraviti s tem načrtom. Zato ga mora gospod Marković vzeti zopet domov in parlamentarni odbor bo resno razpravljalo o poslovniku šele, kadar mu minister predloži načrt, ki bo že od same vlade predelan. — Le v koroškem vprašanju situacija še ni čista. Zdi se, da je med sklepi ministrskega sveta in njih izvedbo neka diskrepanca, o kateri bo vsekakor še govoriti. V parlamentu je bilo opaziti, da g. Trumbić po izjavi g. Vesnića o sklepih plebiscitne komisije ni ničesar govoril o Koroški. Tudi korak ljubljanske deželne vlade se presoja različno. Politični zavezniki gospoda Brejca so najstrožji sodniki. Splošno pa se priznava, da je deželna vlada po govoru ministrskega predsednika in po odklonitvi njene demisije v silno mučni dilemi. Vesnićeva izjava položaja ni ublažila, temveč ga je poostrila.

Skoplje, 18. septembra. Arnavti so organizirali nov napad na naše ozemlje z velikimi množicami z vso tehnično pripravo. Naše čete so se držale zelo hrabro na svojih utrjenih položajih in odbile vse napade. Zajele so veliko število sovražnikov ter se je na novo izkazalo, da so ta napad, kakor tudi vse prejšnje, organizirali Italijani.

London, 18. sept. Kakor javljajo iz Rima, namerava bivši črnogorski general Martinović napasti Skader s 3000 možmi.

Pariz, 18. sept. Kakor poroča „Echo de Paris“, je italijanska vlada včeraj diplomatsko nastopila pri beograjski vladi, da bi obrnila pozornost jugoslovanske vlade na stal-

no napredovanje jugoslovanskih čet v Albaniji in da bi jo opozorila na določbe mirovne pogodbe. Upajo, da se bosta tudi angleška in francoska vlada pridružili Italiji in njenim zahtevam.

Beograd, 18. septembra. (Izvirno.) Semkaj je prispel ljubljanski poverjenik za prosveto dr. Verstovšek, da pojasni svojemu ministru postopanje pri imenovanju šolskih nadzornikov. Ker je bil minister prosvete tik pred odhodom v Sarajevo močno zaposlen, je trajal razgovor le nekaj minut. Minister je poverjeniku Verstovšku izjavil, da so njegova samolastna imenovanja šolskih nadzornikov neveljavna, ter mu je naročil, da najdalje do srede vpošlje ter na predloge višjega šolsk. sveta, na kar bo minister imenovanja izvršil.

Bakar, 18. sept. (Izv.) D'Annunzio je sestavil novo listo oseb, katere namerava izgnati iz Reke na podlagi novega statuta. Na listi se nahaja 700 jugoslovanskih imen.

Ljubljana, 18. septembra. Beograjski dnevnik z dne 17. septembra poroča, da je pripeljal znani agent bivšega kralja Nikole vojvoda Plamenac na Reko bataljon Črnogorcev, da pomaga D'Annunziju in da prispe v kratkem še en bataljon. Vest je, kakor se nam zagotavlja, izmišljena.

LDU. Beograd, 18. sept. Predsednik parlamenta dr. Stanojlo Vukčević je z ozirom na poročilo tajništva odredil, da se 122 poslancem, ki dne 17. t. m. niso prisostvovali seji, odtegne 11 dnevnic do prihodnje seje, ki bo dne 28. t. m. Zaradi tega bo blagajna odtegnila poslancem znesek 107.230 dinarjev.

LDU. Beograd, 18. sept. Vsa pogajanja glede trgovinskih pogodb, ki so se že pričela, so prekinjena vsled dovoljenja svobodnega izvoza glavnih predmetov iz naše države.

LDU. Beograd, 18. sept. Finančni minister Stojanović se je vrnil iz Črne gore v Beograd.

LDU. Beograd, 18. sept. V Beograd je došla gospa Haki Beja, hčerka Esad paše.

LDU. Beograd, 18. sept. Finančni odbor, ki ima vsak dan sejo, bo prihodnji teden sestavil proračun in finančni zakon za leto 1920./1921. Današnji seji finančnega odbora je prisostvoval tudi minister Kosta Stojanović. Na seji ministrskega sveta je dosegel finančni minister, da bodo sprejete izpremembe, katere predlaga finančni odbor.

LDU. Beograd, 19. sept. Regenta spremljajo ministri Vesnić, Trifković, Pribičević, Kovačević in Kukovec. Dne 18. t. m. ob 8. uri 50 min. se je regent odpeljal v Sarajevo. Na kolodvoru v Beogradu so se od njega poslovili člani vlade, diplomatski zbor, cerkveni dostojanstveniki, pred-

stavništvo državnega sveta, kasacije, apelacije ter predstavniki vojaških in civilnih oblasti v prestolnici. Na peronu je stala častna četa in množica ljudstva. Ko je prestolonaslednik ob 8. uri 45 min. prišel na kolodvor, je obšel častno četo ter se pred vstopom v dvorni vlak poslovil od prisotnih dostojanstvenikov. Dvorni vlak je odšel iz Beograda ob 8. uri 50 min.

LDU. Sarajevo, 18. sept. Regentovo potovanje v Sarajevo smemo imenovati na črti od Zemuna do Doboja pravi triumf. Dvorni vlak se je takorekoč ves čas peljal skozi nepretrgan špalir ljudstva. V Indiji je pozdravil regenta poveljnik prve armijske oblasti, vojvoda Vojović, pevsko društva pa so odpela vse tri himne. V Vinkovcih je regenta pozdravil župan ter deklica Katica Povačkova, ki mu je izročila prekrasen šopek. Na vsem potu do Bos. Broda je pričakovalo dvorni vlak na tisoče ljudstva, ki je navdušeno klicalo regentu. Ob 14. uri je dvorni vlak dospel na postajo v Bos. Brodu. Na kolodvoru je regenta pričakovala nepregledna množica ljudstva, ki mu je prirejala navdušene manifestacije. Regenta je pozdravil predsednik brodske občine Grga Potušek. Ob 14. uri 45 min. se je dvorni vlak odpeljal v Doboju. V Drventi, kjer se je na postaji zbralo nekoliko tisoč ljudi, je pozdravil regenta predsednik občine Šemsi beg Abdulah Efendić, ki mu je izročil v dar zgodovinski barjak, znan izza upora Jovice Ilića leta 1834. Barjak je dosedaj hranila Trifkovića mati v Prnjavoru. Na postaji Kotarsko je krenil regent iz dvornega vlaka ter šel med ljudstvo, kjer se je dalje časa razgovarjal s posameznimi preprostimi ljudmi, ki so od radosti plakali. Tudi z dobrovoljci se je razgovarjal regent ter se živo zanimal za njihove razmere. Regenta je na Kotarskem pozdravila deklica Zorka Jurišićeva, ki mu je izročila šopek cvetlic. Ko se je vlak odpeljal s postaje, se je vsa velikanska množica spustila za njim v tek, pri čemer je navdušeno vzklikala. Ob 19. uri 30 min. je dospel dvorni vlak na dobojsko postajo. Na ogromnem prostoru okoli postaje se je bila zbrala velika množica ljudi iz Doboja, Tešnja, Gradjanice ter posebno veliko Tuzlancev. Pozdravil je regenta predsednik dobojske občine Mehmed Hadži Mujagić. Pevska društva so odpela vse tri narodne himne. Regent se je spustil v pogovor z ljudstvom ter je tri četrt ure govoril s prebivalci. Okoli 20. ure je regent v vlaklu večerjal, nakar se je podal k počitku.

Beograd, 19. sept. Oddelek javne varnosti v ministrstvu za notranja dela priobčuje: Komisar železniške komisije v Indiji je zasačil nevarnega železniškega roparja Evgena Jaboreckega iz Košnjice na Češkem. Pri preiskavi so našli pri njem 44 zlatih prstanov, 5 zlatih ur, 9 zlatih

verižic, 2 zlati broši in druge dragocenosti. Jaborecki je izvršil že več ropov in je član razbojniške tolpe iz Sombora, ki so jo že tudi zaprli.

LDU. Split, 19. sept. „Novo Doča“ javlja: Zastopniki Dalmatincev, Ivčević, Baljak, Prodan iz Zadra in Dulibić iz Šibenika so poslali italijanski zbornici memorandum, v katerem opisujejo grozodejstva, ki jih povzročuje okupacijski režim. V spomenici je nujna prošnja, naj zbornica pošlje na lice mesta posebno komisijo, ki naj bi določila pripadnost te dežele na podlagi etnoloških raziskavanj.

LDU. Pariz, 19. sept. (Prb. Beograd.) Če bo Millerand izvoljen za predsednika republike, pričakujejo, da bo sestavil kabinet Briand. Lahko se dogodi, da prideta na krmilo Briand in Poincare.

LDU. Pariz, 19. sept. (Prb. Beograd.) Italijanski ministrski predsednik Giolitti je imenoval komisijo delavcev in delodajalcev. Pripravljen je zakonski načrt o kontroli delavcev v tvornicah. Giolitti upa, da bo s tem zakonom rešil konflikt v kovinskih tvornicah.

LDU. Pariz, 19. sept. (Prb. Beograd.) „Popolo Romano“ javlja, da se bodo v najkrajšem času pričela italijansko-jugoslovanska pogajanja.

LDU. Praga, 19. sept. (Prb. Beograd.) Ministrski predsednik Stambulinski je dospel v Prago v svrhu pogajanj s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem glede pristopa Bolgarije k mali ententi.

LDU. Beograd, 19. sept. Iz kabineta finančnega ministrstva, št. 4134 od 16. t. m., javljajo: Vesti raznih beograjskih listov, po katerih je dobilo finančno ministrstvo pošiljatev izdelanih niklastih novcev, so netočne. Sklenjena je pogodba z avstrijsko tovarno glede izdelovanja drobiža po 50. 25 in 5 par, ki pa do sedaj še ni bil izdelan.

Apel na poštene duhovnike.

Gotovo so med duhovniki tudi mnogi čisto pošteni možje. Med vojno smo marsikoga spoznali, da je dober narodnjak. In vendar! Kakšna prememba danes. Velik del te duhovščine danes besni. Vsi pa ne. In tudi od tistih, ki besne, niso vsi s srcem zraven. To ve vsak, ki pozna preteklost nekaterih duhovnikov in — terorizem, ki pod njim ječi velik del katoliške duhovščine.

Nikjer ni komanda tako strašna, kakor v katoliški hierarhiji. Tu je skoro kakor v vojski. Kaplan, ki ne uboga, ki ne ustanavlja čukov in ne izdeluje Marijinih devic, je zaklet in se znajde naenkrat kje v hribih ter ga mečejo kakor žogo iz ene v drugo župnijo, ki mu osebno ne prija. Župnike, ki ne ubogajo kakor pes gospodarju, preganja škof na vse mogoče načine, med verniki vzbuja revoluci-

jo proti njim, greni njih življenje, kjer more. Duhovnik, ki mu je duševno pastirstvo vse, politika pa mala, je revež v ljubljanski in v labudski škofiji. Duhovnik, ki čuva, ki laže, ki besni, ki pa dušno pastirstvo zanemarja, ta je ljubljenec škofov. Bolnik naj umre brez popotnice, samo da ni zamujen shod ali kupčija v konzumu! Naj čaka krst, pogreb in vpis v matrike, politika gre naprej!

Kdo naj razume to nesrečno cerkveno politiko? Narod razburjati, državo izpodkopavati, napredne elemente pa vzbujati na boj proti veri, to je vsa politika Jegliča in Napotnikovih svetovalcev.

Mi smo uverjeni, da so mnogi duhovniki, ki razumejo, da se s tem vede razvoj v odločilno borbo, v kateri ne bo dobro za politikujočo cerkev. Pri tem bo, žal, trpel ves narod in država.

Ali ni nikogar, ki bi rekel: Zločinci nazaj! Ali ne vidite prepada, ki vanj vodite narod?

Ali ni duhovnikov, ki vidijo, da ima katoliška cerkev v državi sigurno enakopravno mesto tudi brez teh klerikalnih blaznosti? Nikogar, ki vidi, da se s tem izziva verski boj, ki je v stanu razdreti državo? Nikogar, ki bi povedal škofu, da je zločinec ne le na državi, ampak na katoliški cerkvi?

Podučne volitve.

V Ljubljani izhajata „Slovenec“ in „Domoljub“ kot glasili SLS. in njene ekspozitive „Kmetijske zveze“. Izhajata pod patronanco škofa, ki je vrhovni vodja klerikalne politike. On nadzira zlasti časopisje. Oba lista sta last „Katoliškega tiskovnega društva“.

Po pravilih tega društva sme biti le duhoven njegov član. Le duhovniki seveda odborniki. Tako so bile te dni zopet volitve v upravni svet katoliškega tiskovnega društva. Izvoljeni so sami duhovni.

Mnogokrat skuša klerikalizem nadežti šminko na razjedeni obraz, da bi se pomešalo resnico. Poskuša prikazovati se kot ljudska stranka s krščanskim programom. Temu pa ni tako. On je stranka politikujoče cerkve, ki hoče gospodstvo nad našimi dušami in imetjem že na tem svetu.

Da je to resnica je glasna priča predpis, da sme le duhovnik voditi „Katoliški list“. Vsak posvetnjak je vnaprej izključen. On je pri hiši le za hlapca in slugo, njemu se vodstva ne zaupa. Ali za prislednika pri vodstvu ga ne puste. Niti za ponižnega člana društva ne! To je popoln dokaz, da je ves klerikalizem le politično stremljenje *enega stanu* duhovščine, v kolikor je le-tej politična moč prva, dušno pastirstvo pa deveta briga.

Pri tem zlasti smešno vlogo igrajo klerikalni kmeti. Klerikalna „inteligenca“, to so plačani podrepaniki, ki so zaradi korita klerikalci. V sedanjih deželni vladi sedita kar dva bivša Triglavana: dr. Verstovšek in Sernec, ki sta še nedavno tega hotela požreti vsakega „farja“. Verstovšek je tako divjal nad njimi, da so ga lastni pristaši nazaj držali. Potem so ga klerikalci kupili z državno-zborskim mandatom. Torej ta klerikalna inteligenca je zaradi korita klerikalna. Smešno nalogo pa igra kmet, ki je zraven, ne da bi kaj od tega imel. Nasprotno, molzejo ga in izžemajo. Ta kmet je „povezan“ v „Kmetisko zvezo“. Ta zveza pa nima v politiki stranke nobene besede. Ne enega člančka ne spraviš v svet, cela „Kmetiska zveza“, če duhovnik ne dovoli. Ves tvoj tisk je v roki duhovnikov!

Reva si, reva, klerikalni kmetič. Le plačuj, duhovni pa po tvojem hrbtu pišejo in odločajo v „Katoliškem tiskovnem društvu“.

Naša železna industrija.

Dezele, katere proizvajajo železno, se nahajajo v kritičnem položaju, ker se ob znižanem povpraševanju znižujejo tudi cene železnega blaga. Ta kriza se, kakor se to zrcali v nemškem časopisju, najbolj občuti v Nemčiji, ki je vezana na dovoz sirovin iz tujine. Zedinjene države Severne Amerike so našle v Južni Ameriki nadomestilo za poslabšan tržni položaj v Evropi proti njim je evropska konkurenca nemogoča.

Nemčija je vsled velike konkurence prisiljena, da s svojim obratovanjem krene v novo smer in da izdeluje v prvi vrsti kvalitetno blago. Vendar jo evropska konkurenca vedno bolj pritiska. Nizozemska in Skandinavija nabavljata blago večjim delom v Belgiji, ki je dosegla že 80 odstotkov predvojne produkcije, ter v Luksenburgu in v Franciji. Zlasti Francija bi z nemškim premogom in koksom in s pomočjo lorenske industrije rada iztisnila Nemčijo iz Svice in drugih držav. Nemčija je sicer s 1. avgustom znižala cene za 500 do 700 markov po toni, a s 16. avgustom železu v šibkah za 20 do 25 odstotkov, a dosedaj se ni pokazal nikakšen uspeh, ker vse države, ki potrebujejo železo, kupujejo le za najnujnejšo potrebo. Cene ameriškega železa naraščajo vsled zvišanja tarifov in govori se že o zvišanju za tri do štiri dolarje po toni.

Nemška industrija dela danes z izgubo, samo da vzdrži konkurenco Amerike, Belgije, Anglije in Francije. Za nas bi bili trgovski odnosi z Nemčijo precej povoljni zaradi cenene valute in ker je Nemčija soliden dobavitelj. Razen tega so nemški industriji znane oblike naših železninskih potrebščin in nam ona lahko dobavlja tudi rezervne dele naših strojev. Vendar pa so zveze z Nemčijo tako slabe, da se ne more skoraj ničesar nabavljati iz Nemčije. Avstrija, katere industrija je tudi solidna, komaj še diha; alpinska montanska družba, edina njena tovarna izdelanega železa, je nedavno ugasnila svoj zadnji plavž. Avstrija namreč nima ne železa ne koks, a iz Češkoslovaške ga ne more dobiti. Tudi trgovske zveze s Češkoslovaško so še rahle in težavne. Naša želja pa je, da se trgovina s Češkoslovaško čim intenzivneje razvije, ker bo živahna trgovinska zveza utrdila in učvrstila tudi politične odnose med Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Jugoslavija ima v Zenici in v Vrešu veliko železno industrijo. Ljubija je manj zgodna za razvoj, ker nima ne premoga ne koks. Znano je, da se železo mora nagibati h koks, a ne narobe. Mora se torej železna ruda dovažati k premogovnikom. Poleg Bosne ima zlasti Slovenija jako razvito železno industrijo. Ta naša industrija producira kot glavno vrsto blaga železo v šibkah. Normalna produkcija je tolika, da bi razen pokritja domače potrebe še lahko eksportirali 40 odstotkov produkcije v inozemstvo. Žal, da se pri dobavi sirovega materiala pojavljajo tolike nepravilnosti, da te tovarne zamo-rejo izdelati samo 25 odstotkov svoje kapacitete. Od slovenske industrije je zlasti važna tovarna emajlirane posode v Celju; v Rušah ob Dravi je znamenita domača industrija za kovano blago: sekire, motike, lopate itd., ki lahko pokrije polovico potrebe cele naše države. V Kamniku se nahaja tovarna železnega in klju-

čavničarskega blaga, ki je last hrvatske delniške družbe za industrijo in trgovino z železom. Producira zlasti stavbeno železje, pocinjeno posodo in drobno železno blago v vrednosti 40 do 50 milijonov kron na leto. Tovarna ima 700 konjskih sil vodne moči ter ima zaposlenih okrog 600 ljudi.

Naša železna industrija ima mnogo pogojev za lep razvoj, žal da država tej industriji ne seže pod pazduho in jej ne uglaadi — pot k lepšemu procvitu. Železniški tarifi znašajo sedaj skoraj 6 odstotkov vrednosti blaga, a pri dovozu iz inozemstva 10 do 15 odstotkov. Pred vojno je stal vagon železa 2000 K, danes znaša voznina iz Zenice v Ljubljano nad 7000 kron. Vagon železa v šibkah pa stane danes približno 120.000 kron.

Gospodarstvo.

— **Nova pivovarna.** V Petrovaradinu je bila osnovana meščanska pivovarna d. d., ki bo proizvajala pivo in led. Glavnica znaša 1 milijon kron in je razdeljena na 500 delnic po dva tisoč kron nominalne.

— **Naši obrtniki na praškem velesejmu.** Minister za obnovo je odobril kredit za tri obrtniške delegate, ki odpotujejo na praški veliki izložbeni sejem industrijalcev in izvoznikov. Delegati imajo nalogo, da se pouče o razmerah in pogojih glede eventualne nabave obrtniških strojev, orodja in materijala, ki bi se mogel nabaviti na Češkem v svrhu obnove naših obrtnih delavnic.

— **Pravilnik o trošarini na vino in meso.** „Uradni list“ deželne vlade za Slovenijo objavlja v št. 107 pravilnik za izvršitev določil o trošarini na vino, mošt in sadno vino ter na meso ter pravilnik o linijski trošarini za zaprto mesto Ljubljano.

— **Eksportno društvo češkoslovaških industrijalcev** je v Zagrebu, Samostanska ulica št. 3, odprlo svoje glavno zastopstvo. S tem je interesantom dana prilika, da si blago neposredno naroče iz Češkoslovaške.

— **Centralna uprava za promet z inozemstvom,** podružnica v Ljubljani pričakuje vsak dan iz Beograda odredbe, da se izplača trgovcem kurzna diferenca iz kompenzacijskih kupcij z d. o. Warenverkehrsureau na Dunaju. Da se zadeva pospeši, je tozadevno podregala tudi „Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani“. Nekateri trgovci so potom privatnih posredovalcev pri Warenverkehrsureau sklenil svoje račune. Gremij trgovcev svari svoje člane pred takimi posredovalci, ker „Centralna uprava ne bo priznala takih obračunov.“

— **Borza v Novem Sadu.** Finančni in trgovski minister sta potrdila pravila borze v Novem Sadu, ki je pričela poslovati že 15. t. m.

— **Dobava plugov in kmetijskega orodja.** Odbor za obnovo je na svojih zadnjih seji sklenil, da se dobava plugov in ostalega kmetijskega orodja izroči našim domačim tovarnam. Tovarnar si preskrbi železo iz državnih rudnikov v Zenici. Samo v slučaju, da bi naše tovarne ne mogle izdelati tega orodja, se bo naročilo blago pri tujih tovarnah.

— **Ladjedelnica v Kraljevicu.** „Riječ“ poroča, da obstoja nevarnost, da bo morala ladjedelnica v Kraljevicu ustaviti delo in odpustiti delavce. Banke, ki so financirale imenovano podjetje, nočejo dati nadaljnjih kreditov, ker vlada še do sedaj ni plačala štirimilijonskega dolga za tenderje.

— **Kriza v naši izvozni trgovini.** Poleg drugih neprilik ovira razmah naše izvozne trgovine pomanjkanje vozov in lokomotiv. Min. saobračaja je bilo prisiljeno zaradi pomanjkanja

delavnic doma, oddati vozove in stroje v popravilo v Avstrijo, na Madžarsko in Češkoslovaško. Kakor poroča „Trgovski list“, je do sedaj samo Madžarska izpolnila obljube: oddala nam je popravljenih 67 strojev in nekaj sto voz. Češkoslovaška je od 50 strojev popravila samo enega. Poleg tega si je ministristvo izposodilo od Avstrije 60 in od Madžarske deset lokomotiv.

— **Bivši habsburški nadvojvoda Friderik** ima v Baranji stotridesettisoč juter zemlje in krog dvajset tvornic. Posestvo v Topolovcu v Slavoniji znaša 5000 juter. Kakor znano je sprejel ta bivši nadvojvoda sedaj angleško državljanstvo in hoče osnovati delniško društvo, ki naj bi s pomočjo angleških kapitalistov izposlovala njegovega posestva v naši državi. Glavni delničar bi ostal Friderik Habsburg še vedno sam.

— **Padanje cen v Nizozemski.** Iz Rotterdama poročajo: V poslednjih dnevih se opaža veliko padanje cen raznemu blagu kakor kakao, čaj, riž, kava, prekmorske sadne konzerve, milo, corned-beef itd. Riž se nudi v ogromnih množinah za ceno 20 do 24 niz. goldinarjev za 100 kg, manjše množine čaja in kavese dajejo po nekaterih prodajalnih kot nameček pri nakupu drugega blaga.

— **Združitev praških in libereških veletrgov.** Gospodarski krogi v Liberecu poskušajo doseči združitev praških in libereških veletrgov, in sicer na ta način, da bi se vršil praški trg spomladi, liberecki pa v jeseni.

— **Tovarni promet med Češkoslovaško in Italijo.** Med Češkoslovaško in Italijo se vrše pogajanja o tovarnem prometu med obema državama. Promet se bo vršil preko Brennerja.

— **Nova tovarna v Sisku.** Kakor poroča „Jugoslovanski Lloyd“ se je osnovala v Sisku „Tovarna za izdelavo les. proizvodov d. d.“ (Tvornica za izvajbo drv. proizvoda d. d.). Izdelavala bo v prvi vrsti risalne pripomočke, kakor, risalne plošče, ravnila, nadalje tudi klinčke za podplate, lesene zamaške in drugo leseno robo. Prostori za tovarno so že pripravljeni, tako da lahko prične delovati v najkrajšem času.

— **Dolg aliiranih držav v Ameriki.** Kakor poroča „Frankfurter Zeitung“ iz New Yorka, je zakladni urad ravnokar objavil dolgove aliiranih držav napram Združenim državam. Po tem pregledu dolguje Velika Britanija 4.277 milijonov dolarjev, Francija 3.048, Italija 1.666, Belgija 351, Rusija 188, Češkoslovaška 68, Grčija 48, Srbija 27, Rumunija 25 milijonov dolarjev. V tej svoti seveda niso vštet dolgovi aliiranih držav pri privatnikih.

— **Odpis davka vinogradnikom.** Vinogradniki, katerim so se vsled plesnobe ali drugih uim znižali dohodki za eno tretjino, imajo pravico do odpisa davka, ako vložijo kolka prosto prošnjo na davčno oblast še pred trgatvijo, da je mogoče skodo dognati.

— **Tuji kapital v Zagrebu.** Na seji mestnega regulacijskega odbora so se reševali prošnje raznih tujcev, ki žele graditi v Zagrebu tvornice oz. hiše. Tvornica perila d. d. name-rava zgraditi tvorniške prostore za 800 delavcev, tvrdka Frković i drug, tvornico za čevlje, tvrdka „Nada“ tvornico za prepečenec, magistra farmacije Kovačič i Albrecht tvornico za tinto, industrija za izkoriščevanje krvi tvornico za mestno klavnico, neki privatnik poslopije za 18 stanovanj, neka privatna družba 16 hiš.

— **Romunska obnovitvena družba.** V Bukareštu so ustanovili akcijsko družbo „Reconstitunea“ s kapitalom 500 milijonov lejev, ki ima namen obnoviti po vojski razrušene kraje ter zgraditi udobna, zdrava in ceno stanovanja. Začetni kapital znaša 300

milijonov lejev, od katerih plača država 120 milijonov t. j. 40% kot svoj družbeni delež. Ostalih 180 milijonov je občinstvu na razpolago v podpis.

— **Izvozna carina za ovne in kozle.** V zmislu razpisa generalne direkcije carin C br. 51.762 z dne 28. avgusta t. l. se ovni in kozli carinijo — pri izvozu — po tar. št. 29 izvozne tarife, ki je razglašena v Službenih Novinah št. 176. Izvoz ovnov je za sedaj še splošno prepovedan.

Politični pregled.

+ **Iz seje deželne vlade z dne 15. septembra 1920.** Sklene se, da se proda grad Češnjice pri Moravčah dražbenim potom pogodju, da mora biti kupec kmetskega stanja in da bo zemljo res sam obdeloval. Posestvo se proda, ker pomeni za poverjeništvu za kmetijstvo, ki ga sedaj opravlja, samo obremenitev. — Sprejme se o nutek naredbe, s katero se ustanavlja fond za trgovsko in obrtno šolstvo in se osnavlja odsek za njegovo upravo. — Izvrše se nekatera imenovanja pri državnem stanovanjskem uradu. — Sklene se naredba, s katero se ustanovi poseben hotelski urad. Hoteli kakor tudi gostilne in zasebniki, ki oddajajo obrtoma v najem sobe (ležišča) tujcem, smejo oddati sobe oziroma ležišča samo proti nakaznici, ki jo izda hotelski urad. Na ta način se doseže boljša kontrola v Ljubljano dohajajočih tujcev, na drugi strani se pa tujci obvarujejo izkoriščanja od strani hotelskih podjetij in portirjev. — Pri poverjeništvu za uk in bogočastje se imenujejo, oziroma predlagajo ministrstvu v imenovanje nekateri srednješolski profesorji. — Rešijo se razne interne agende poverjenikov.

+ **Po sestanku v Aix les Bains.** V „Giornale d' Italia“ govori italijanski publicist Franco Caburi o Aix les Bainskem sestanku in pravi, da je ta rodil prav tako malo pozitivnih sadov, kakor sestanek v Luzernu. Lloyd George in Millerand sta govorila dosledno o potrebi neposrednih govorov pregovorov med Italijo in Jugoslavijo, a tenor njihovih izjav je bil, da Anglija in Francija še vedno stojita na stališču, da se ima izvesti londonski pakt. Zanimivo je to, da je poluradni „Tems“ ravno v času sestanka Milleranda z Giolittijem stanesel članek, ki v njem izjavlja, da je Italija s privolitvijo reške države, ki jo je d' Annunzio izvedel po volji naroda, zaničala načelo londonskega pakta. Franco Caburi sodi, da je politika Francoske in Anglije v jadranskem vprašanju neodkritosrečna in da mora italijanska zunanja politika iskati novih orientacij. Začetek je bil sicer že tu, ko je Italija poizkušala prilžanje k Nemčiji, ali na pritisk Anglije in Francije se je morala na konferenci v Spa odreči te politike, toda razvoj dogodkov vedno bolj potrjuje opravičenost te italijanske politike. A ne samo z Nemčijo bi morala stopiti Italija v zvezo, treba je še drugje iskati trdnega oslonca, a ta oslon najde Italija edino le v Rusiji, a do Rusije vodi pot preko Nemčije. — „Giornale d' Italia“ pač misli, da so razmere v Rusiji še vedno take, kakor so bile leta 1915., ko sta Sazonov in Bobrinski pristala molče na Soninovo snubljenje in podpisala v dumi londonski pakt. Med Italijo in Rusijo leži Jugoslavija in gotovo je, da Rusija ne bo nikdar žrtvovala naših interesov v prid italijanskemu imperializmu!

+ **Albanci proti viadi v Tirani.** Uspeh naših operacij proti Albancem je naredil velik vtis na Albance, ker so videli, da jih je zapeljala tiranska vlada, ki je računala, da bo s pomočjo Italijanov in bolgarskega

komiteta zagrozila nam in nas prisilila celo na evakuacijo naše meje od leta 1913. Pokret proti tiranski vladi se širi najbolj med plemeni, ki mejijo z nami med Miriditi, Zadriljani in Dukandjoni. Kakor se poroča iz Korice, so zastopniki teh plemen že prosili naše obmejne vlasti, da jih podpirajo v akciji, ki jo nameravajo izvesti v pravcu Elbasana in Tirane, kjer hočejo vreči tiransko vlado, ki je edina odgovorna za zadnje dogodke, ker je dokazala, da ne zna zastopati albanskih interesov, ki so danes vezani edinole na Jugoslavijo. Na čelu tega pokreta stoji znani albanski vodja Marko Djon iz plemena Miriditov. K temu pokretu Miriditov so pristali tudi vsi prikašani Esad paše pod vodstvom Froka Leša.

+ **Še tri leta.** „Ekonomičeskaja Žizn“ prinaša govor Trockega, ki pravi: „Naša situacija je skrajno neugodna, skoraj obupna. Mi nimamo pravice tega ljudem prikrievati, naša dolžnost je, to povedati. Naš gospodarski razvoj kaže vedno bolj pot

navzdol. Ne gradimo novih lokomotiv, poprave so površne. Naš prometni material propada. Promet peša od dne do dne. Iz Evrope ne dobimo lokomotiv, ker je sama izžrpana. Reči moramo našim delavnim masam, da moramo predeleti še dve ali tri težka leta in prinesiti še mnogo težkih žrtev, težjih od teh, ki smo jih imeli na fronti. Sovražnik, ki nas obdaja, nima obraza: to je: glad, beda, epidemija in moralni propad. Moramo se poslužiti nenavadnih sredstev.“ — Lord Kitchener je rekel, da bo trajala vojna pet let in Evropa bo potrebovala pet let, preden si bo opomogla. Prvo se je izpolnilo — ali se bo tudi drugo? Torej še tri leta!

+ **Amerika in Nemčija.** „Neue Freie Presse“ poroča po newyorškem poročilu iz Washingtona: Amerikanska vlada stoji na istem stališču kakor angleška, namreč da se je treba upreti francosko-belgijskemu sklepu, po katerem naj bi bila Nemčija izključena od diskusije o odškodnini.

Novosti.

* **Dopis invalidov.** Poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani obvešča vse občinske urade, da iz tehničnih vzrokov ni bilo mogoče še razposlati tiskovin k naredbi opr. št. III 8987/1 z dne 6. septembra 1290, glede popisa vseh invalidov in družin padlih vojakov, ki je bila objavljena te dni v časopisih. Tiskovine se bodo pričele razpošiljati šele v drugi polovici tekočega tedna.

* **Telovadni odsek Št. Vidskega Sokola na Skaručni.** V nedeljo dne 26. septembra 1920. priredi tukajšnje društvo s sodelovanjem sokolskih društev iz okolice, javno telovadbo z veliko ljudsko veselico ter s sodelovanjem Mengeške godbe in pevskega društva „Zarja“ iz Tacna. Začetek telovadbe ob 3. uri popoldne. Po telovadbi ljudska veselica (srečelov, šaljiva pošta). Vstopnina k telovadbi: sedeži 8 K, stojišče 4 K. K obilni udeležbi vabi odbor.

* **Slovenski vojaki iz Mostarja pošiljajo vsem čitateljem „Domovine“,** posebno onim v Ribniški dolini srčne pozdrave. Podpisani so: Ivan Kromar iz Rakitnice, Ivan Gorše iz Blata, Franc Kaplan iz Rakinice, Franc Mikulič s Hriba pri Laškem potoku, ki vsi služijo pri 32. pešpolku v Mostarju, v skaloviti Hercegovini.

* **Dobrovoljci proti sabotaži in štrajkom.** Z ozirom na vesti o štrajku državnih uslužbencev je dalmatinska dobrovoljska organizacija sklenila izdati preko centralnega vodstva

na javnost apel, ki v njem stvari pred štrajki in sabotažo. V proglasu pravijo dobrovoljci: Mi apeliramo na narodno zavest in požrtvovalnost uradništva; mi vemo sicer, da se uradništvu gode velike krivice, ki so dovedle uradništvu do takih sklepov, ali vendar v nameravanem štrajku državnih uslužbencev vidimo neizbežljivo katastrofo in nevarnost zloma naše Jugoslavije, ki smo jo zgradili s krvjo in največjimi mukami, zato prosimo in pozivljemo uradništvo — in to jih prosijo oni, ki so žrtvovali vse za ujedinjenje domovine — da im vedno pred očmi junake našega naroda, ki se danes junaško bore v Albaniji, ki branijo tam našo domovino, kakor jo bodo jutri branili drugod, da odlože svoj korak, ki jim ga narekujejo neznesne razmere, počakajte do novembra, ko bo narod volil svoje predstavnike, ki bodo odgovorni in dolžni storiti vse, kar zahtevajo interesi domovine!“

* **Proti podražanju premoga.** V smislu stališča, ki ga je zavzela JDS napram od klerikalne deželne vlade odobrenemu podražanju premoga so vložili v predzadnji seji narodnega predstavništva dr. Fran Novak in tovariši interpelacijo na ministrstvo za šume in rude. Interpelacija zahteva pojasnila, jeli se je to izvršilo v sporazumu s centralno vlado in kako more vlada pred javnostjo opravičiti to nezmerno zvišanje premoga; interpelantje zahtevajo, da se sedež in knjigovodstvo trbov. premog. družbe premesti v našo državo in da vrši

vlada kontrolo nad produkcijo in cenami premoga.

* **Dalmatinci proti klerikalcem.** Voditelja dalmatinske „Pučke stranke“ don Banić in dr. Sokol sta sklicala v Trilju velik shod dalmatinskih kmetov. Kmetje so prišli v velikem številu; Banić in dr. Sokol sta začela razvijati svoj klerikalni program in vabiti kmete, toda oglasilo se je več kmetov, ki so klerikalnim snubačem jasno in kratko izjavili, da kmetje ne dovoljujejo, da bi se znašali prepiri in sovraštva v dalmatinske vasi, ker kmetje se bodo sami odločili in volili onega, katerega zbero sami, da je vreden zastopati kmete v konstituenti. Nato so vsi kmetje odšli in pustili klerikalna agitatorja sama.

* **Nemška agitacija na Koroškem.** Nemci so uprizorili na Koroškem divjo agitacijo za njim ugoden izid plebiscita. Predvčerajšnjim je dospelo z Dunaja v Celovec 18 avtomobilov v agitacijske svrhe.

* **Dober lov.** Alpi Irena je bila uslužbena na ljubljanski pošti in ker je strupena Nemka, je bila po prviru odpuščena iz službe. Šla je seveda v Celovec, kjer je dobila službo na tamošnji pošti. V Celovcu je pridno agitirala proti Jugoslaviji, zraven tega pa se je vrgla na vthotapljanje avstrijskih nežigosanih bankovcev na naše ozemlje, ko jih je najpoprej sama žigosala z različnimi žigi. Delala je to skupno s hčerko celovskega puškarja Kaiserja. Pred nekaj dnevi je prišla s svojo celovško prijateljico v Ljubljano, da bi razpečala tisoč dvekronskih bankovcev. Organi urada proti verižnikom so obe ptički zalotili, zaplenili jima 929 dvekronskih bankovcev, ki so bili deloma že žigosani, deloma pa še ne, in sedaj se nahajata obe v zaporu zaradi zločina goljufije.

sv **Sokolstvo za Koroško.** Na Koroškem se bje odločilen boj. Naše ljudstvo, ki je bilo pod staro avstrijsko vlado od najbolj zagrizenih sovražnikov Jugoslovanov teptano in uničevano, se je po zasedbi Korotana po naših četah osvobodilo in oprostilo germanskih teroristov. Vsled najnovejšega pritiska naših sovražnikov je postal položaj naših ljudi težak — vendar ne obupljiv, ker se vsi brez izjeme zavedajo svojih dolžnosti. Ker pa dela nasprotnik z ogromnimi denarnimi sredstvi, je naša dolžnost, da storimo vse, kar je v naši moči, da našim narodnim bojevnikom olajšamo delo in jim pripomoremo do popolne zmage. Dolžnost vsakega Sokola in Sokolice je, da dne 26. septembra žrtvuje vse, kar je v njegovi moči, da bo uspeh tega dne tem večji. Upamo, da ne bo sokolskega društva v državi, ki bi ne poslalo vsaj majhen prispevek, da olajša boj na Koroškem.

* **Velika skupščina Ciril-Methodove družbe** se je vršila včeraj v Narodnem domu v Ljubljani. Izvoljen je bil ves dosedanji odbor, samo gosp. Vrhovnik je odstopil in je bila na njegovo mesto izvoljena v odbor gospa Podkrajškova. Na skupščini sta govorila tudi gg. dr. Rybař in doktor Triller, ki je izrazil željo, da bi nastopale v bodoče zopet vse stranke v družbi.

* **Tisočdinarski bankovci** se od 14. septembra dalje na železniških postajah sprejemajo le proti reverzu.

* **Pekovski štrajk v Gorici.** Pred nekaj dnevi so pekarski delavci v Gorici zahtevali od svojih mojstrov zboljšanje gmetnega stanja. Po dolgem posvetovanju so mojstri odbili zahteve in nato so vsi pekarski delavci v Gorici stopili v štrajk. Od včeraj je Gorica brez kruha.

* **Naši rojaki v Ameriki.** V okolici Clevelanda so našega rojaka T. Mihaliča ustavili trije oboroženi roparji

ter mu vzeli uro in sedem dolarjev. Potem je Mihalič tekkel za roparji, ki so pričeli nanj streljati. Ena krogla ga je smrtno zadela v glavo. — V Jolietu je umrla 50 let stara Barbara Babič, rodona iz Dragatuša v Beli krajini, v Clevelandu pa Ignacij Marinčič iz Bukovce pri Št. Vidu na Dolenskem. — V Fairponta so se igrali otroci, ki so obljubili 12letnemu Antonu Zagorcu, da dobi dolar, če se dotakne električne žice. Deček je to tudi storil, na kar se je zgrudil mrtev na tla.

* „Mariborska tiskarna“ v Mariboru slavi 125 letnico svojega obstoja. Ustanovil jo je neki Dr. Schütz, Korošec, ki je prišel kot „faktor von Laibach“ v Celje, od tam v Ptuj in l. 1795. v Maribor. Tiskarna je prešla l. 1817. v last tiskarja Janšica, ki je tiskarno povečal. V rodbini Janšič je ostala tiskarna do l. 1890. Nato je prešla v roke Kralika — lansko leto pa so jo kupili mariborski Slovenci. V naši kulturi ima ta tiskarna svojo zgodovino. Tu je začel izhajati l. 1868. „Slov. Narod“. Tiskarna je izdajala več listov. Sedaj izhajata v nji „Marburger Zeitung“ in mariborski dnevnik „Tabor“. Tiskarna se je preuredila tako, da je to največje in najboljšo mariborsko tipografsko podjetje.

* Kje je enakopravnost? Kakor znano, so kraji ob naši severni meji lanskega maja trpeli precej. Škodo, ki je bila tačas povzročena, so na bivšem Koroškem poravnali s 25%. Na bivše Štajerce so pa popolnoma pozabili. Kje je tu enakopravnost? Posestniki, kojim so bile porušene stavbe, so se zadolžili, da so zamogli popraviti svoje domove. Sledov je pa še vendar danes v slovenjgraškem okraju dovolj. Uradništvo in učiteljstvo je trpelo neizmerno škodo, o povračilu pa noče nihče slišati.

* Za okrožnega poverjenika za agrarno reformo v Mariboru s činom ministerijalnega inspektorja III. klase je imenovan bivši vladni komisar v Mariboru dr. Vilko Pfeifer.

— Kratka srbska gramatika in čitanka. Sestavil dr. Jos. Memej. Str. 65. Cena 10/80 K. Za začetni pouk v srbohrvaščini smo potrebovali primerne učne knjižice, ki bi obsegala glavne stvari, v katerih se srbohrvaščina razlikuje od slovenščine. Knjižica ki jo je izdala „Učit. tiskarna“ bo v glavnem odgovarjala svojemu namenu in se bo s pridom rabila tudi v šoli. Tako bo možno počasi vendar ustvarili vsaj nekaj pripomočkov, da ne bo izgovorov, da se ne moremo približati cirilici. Odstavki za čitanko so rečno izbrani, pridan je tudi tekst v tiskani in pisani cirilici. Priporočamo jo vsem.

— „Pravila o lepem vedenju“, je mala knjižica za učence ljudskih in meščanskih šol, ki jo je sestavil in izdal Ant. Kosi, šolski ravnatelj v Krediču. Primerno bi bilo, da bi se ta

knjižica čitala v začetku šolskega leta v vseh razredih, da se otroci nauče lepega vedenja. To bi moral biti važen del vzgoje. Zato priporočamo.

* Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 4. do 11. septembra 1920. dela 135 moških in 61 ženskih delavnih moči. Delodajalci pa so iskali 484 moških in 75 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 137.

* Pri ljubljanski podružnici Državne posredovalnice za delo išče veliko število vajencev učne mojstre sledečih strok: ključavničarske, kovaške, mizarske, kolarske, krojaške, čevljarke, sedlarske, trgovske ter vajenke kot šivilje in prodajalke. Mojstri, ki bi sprejeli vajence v učenje (če le mogoče z oskrbo) se naprošajo, da vpošljejo naslove na Državno posredovalnico za delo v Ljubljani, Gradišče 4.

* Išče se večje število gozdnih delavcev (drvarjev) pod jako ugodnimi pogoji za na Hrvaško. V to svrhu se je obračati na Državno posredovalnico za delo v Ljubljani, Gradišče št. 4.

* Klub „Soča“ opozarja rojake iz zasedenega ozemlja, kakor tudi vse rodoljubno ljubljansko občinstvo, da priredi svojo prvo veselico dne 3. oktobra t. l. v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Natančni spored se bo v kratkem objavil. Člani kluba določijo svoje članske izkaznice pri tajniku g. Kuretu v Splošnem kreditnem društvu na Aleksandrovi cesti št. 5 od 9. do 12. ure dopoldne. Istotam se sprejemajo tudi novi člani in se dajejo vse potrebne informacije. k

* Koroški dan v Krškem. Koroški odbor in vsa narodna društva v Krškem, Vidmu in Leskovcu prirede jutri v nedeljo v Krškem Koroški dan. Vstopnina za osebo 4 K.

* Nove modne barve. Nova moda v Franciji se že uveljavlja. Razne vrste zimskega sukna so že v pariških izložbah, celo morje novih vrst blaga in novih barv. Stare barve: modra, zelena, kostanjeva itd. so izgubile. Sedaj se neka rožna barva imenuje „Isonzo“, neka modra barva se označuje kot „Serbe“, a neka zelena kot „Russe“. Tako imajo barve ne samo imena slikarjev, nego tudi imena bitk in narodov. Imena se menjajo, a cene — na žalost — ostanejo enake.

* Prepoved nočnega dela v pekovski in kolačniški obrti traja od 21te ure zvečer do 4. ure zjutraj poleti in do 5. ure po zimi. Za poletni čas se smatra od 1. maja do zadnjega septembra. Po tej prepovedi so izvzeta pripravljalna opravila (kvas, kurjenje peči) v toliko, da se sme pričeti eno uro in pol pred začetkom skupnega dela. Za ta dela pa je

uporabljati le neizogibno potrebno število delovnih oseb, ki se morajo tedensko menjavati. Izključeni so vajenci, mladostne pomožne delovne osebe in delavke. Ta naredba je bila objavljena v št. 99. Uradnega lista z dne 27. avgusta 1920. in je stopila takoj v veljavo. Ker pa nekateri obrati v kljub tej prepovedi delajo v prepovedanih nočnih urah, se opozarja, da bodo kompetentne oblasti strogo postopale proti kršitvi. Nekateri mojstri so mnenja, da sami smejo delati, ali tudi zanje velja prepoved kakor za ostalo uslužbenstvo. Prestopki se kaznujejo do 1000 kron ali z zaporom do 3 mesecev in pri ponovnih prestopkih se odtegne obrtna pravica.

* Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov v Sloveniji. Na dan shoda hišnih posestnikov v Ljubljani, se je vršilo dopoldne na verandi hotela „Union“ zborovanje delegatov društev hišnih posestnikov iz vse Slovenije, katerega se je udeležilo kakih 40 odposlancev in so mu prisostvovali tudi zastopniki iz Srbije in Hrvatske. Določil se je program, po katerem je nastopati hišnim posestnikom v prihodnje. Med drugimi točkami se je tudi ustanovila „Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov v Sloveniji“ s sedežem v Ljubljani in so se enoglasno odobrila pravila te zveze, ki se bodo takoj predložila vladi v odobrenje. V prvi zvezni odbor so bili izvoljeni: za predsednika Ivan Frelj, za prvega podpredsednika Martin Znidaršič iz Jesenice, za drugega podpredsednika Dragotin Hribar, za prvega tajnika Josip Pirc, za tajnika Josip Urbančič, za blagajnika Fran Osterman, za odbornike: Glaser za Maribor, Volavšek za Celje, Šmajdek za Jesenice, Ullrich za Studenec pri Mariboru, Rebolj za Kranj, Košir za Novo mesto, Veis za Metliko ter Pinter za Slovensko Bistrico. Za ostala mesta bodo dotična društva šele določila svoje odbornike.

* Laška kultura. Te dni je prestala Dora Gärtner, soproga davčnega izterjevalca v Ilirski Bistrici svojo trimesečno ječo v Trstu. Obsojena je bila, ker je doma v stanovanju pela slovenske pesmi! Pri nas pa tuji in zlasti Italijani svobodno v svojem materinem jeziku govorijo in kričijo ne le po svojih sobah, temveč po gostilnah in ulicah.

* Rudarska šola prične letos s poukom 18. oktobra, ker je potrebnih

* Rudarska šola v Celju prične letos s poukom 18. oktobra, ker je potrebnih še več nujnih nabav inventarja in drugih predmetov. Imela bo v novem šolskem letu 2 letnika in bo sprejetih okoli 80 gojencev. Čujejo se glasovi, da rudarska šola ne spada v Celje in da naj bi se prenestila v Trbovlje ali kak drug rudarski

kraj. To ni potrebno in tudi ne koristno. Pač pa je nujno potrebno, da država misli na stavbo nove šole, ker je celjska mestna občina oddala bivši dijaški dom rudarski šoli v najem le do šolskega leta 1921. in torej že letos poteče rok. Dijaški dom je v očigled pomanjkanju dijaških stanovanj nujno potreben v Celju, ako hočemo mladino obvarovati telesnega in нравstvenega propada.

* Na pomoč Koroški. Bratje Slovenci! V treh tednih pade odločitev. Bratje, zbudite se vsi! Pustite tačas strankarske boje in obrnite svojo pozornost samo in edino na naš Korošan. Naj ne bode društva, ne družbe, ne poedinca, ne denarnega zavoda, ki bi ne prispeval k našemu agitacijskemu fondu, kolikor le more. Naj ne bo gostilne, katera ne bi imela svojega nabiralnika v prid koroškemu plebiscitu. V vsaki občini se naj postavijo odbori, ki bi prirejali vsakovrstne prireditve v te namene. Ljubljana — zbudite se! Posnemaj Celovec, kjer ni najti gostilne brez nabiralnika z frankfurterico in označbo „za nerazdeljeno Koroško“ — kjer se po ulicah prodajajo raznovrstni predmeti — vse v prid plebiscitu. — V Celovcu in v vsem ozemlju, ki sega daleč v srce Nemčije, so se ustanovili odbori, ki propagirajo in nabirajo prispevke. Dunaj je poslal v Celovec 18 avtomobilov za agitacijo. — Bratje, na pomoč. Zmaga je naša, pomagajte, da bo veličastna in sijajna!

Razno.

× Kako se oblačijo angleški državniki. Neki angleški publicist poroča v svojem listu, kako ga je Lloyd George sprejel v Luzernu, oblečen v priprosto zmečkano plavo obleko, ter se čudi, kako je mogoče, da nastopa tako vodilni državnik Velike Britanije. Ob tej priliki omenja nek drugi angleški list, da hodi Lloyd George v tem oziru po tradicionalni poti. Razni angleški državniki so so s ponosom odlikovali v slabi obleki. Tako sta se lord Salisbury in vojvoda of Norfolk natecala v tem, kateri bo prišel slabše oblečen v zbornico lordov. Balfour je prihajal v zbornico poslancev v navadni sukni in hlačah in flanelski srajci. O angleškem politiku Thomsonu se pripoveduje, da se je nekoč sprehajal s prijateljem v Kissingenu, pozdravil ga je nek izredno eleganten človek. Prijatelj ga je zaprašal: Kdo je to? Gotovo kak ruski knez? — A, pravi Thomson, kajše! To je moj sluga!

Trgovski vajenec

se sprejme v trgovino mešanega blaga. Biti mora iz poštene hiše ter imeti veselje do trgovske obrti. Prednost imajo oni, kateri so obiskovali meščansko šolo. Nastop 1. oktobra 1920. s prepisi šolskih izpiseval je poslati na tvrdki: F. Seršen, Ljutomer.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev. — valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. —
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica: **< 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Ekontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje naj kulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.